

BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
İNSAN VE TOPLUMBİLİMLERİ FAKÜLTESİ

TARİH
(2025 - 2026) Ders Bilgi Formu

Ders Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
Osmanlı Tarihi (1453-1574)	TAR303	5	3 + 0	6,0	Zorunlu
Birim Bölüm	Tarih - Lisans (Örgün ve Yüz-yüze)				
Amaç	Bu derste öğrenciler, II. Mehmed'in İstanbul'u fethi (1453) ile başlayarak, klasik Osmanlı döneminin en parlak örneklerinden biri olan Kanuni Sultan Süleyman döneminin sonuna (1574) kadar uzanan siyasal ve toplumsal gelişmeleri kavrayacaklardır. Osmanlı'nın 15. ve 16. yüzyıllarda edindiği kurumsal yapılar, yönetim biçimleri ve bürokratik sistemler detaylı biçimde incelenecektir. Fetihler, savaş stratejileri ve diplomatik ilişkiler bağlamında Osmanlı askeri gücü analiz edilecektir. İstanbul'un fethi ve sonrasındaki imar faaliyetleri, kültürel dönüşüm süreçleriyle birlikte değerlendirilecektir. Osmanlı toplum yapısı, farklı etnik ve dini grupların ilişkileri bağlamında ele alınacaktır. Ekonomik sistem, vergi düzeni, ticaret yolları ve lonca faaliyetlerinin dönemin refah düzeyine etkileri tartışılacaktır. Kanuni Sultan Süleyman dönemindeki kültürel ve sanatsal gelişmeler (mimari, edebiyat, güzel sanatlar) incelenecektir. Hukuk alanındaki gelişmeler, örf ve âdet hukukundan Kanunnameler'e kadar uzanan süreç ile açıklanacaktır. Taşradan merkeze uzanan yönetim ilişkileri, sancak sistemi ve tımar düzeni detaylandırılacaktır. Osmanlı dış politikası, Venedik, Safevî ve Habsburglarla kurulan ilişkiler bağlamında değerlendirilecektir. İsyanlar, ayaklanmalar ve merkezi otoritenin bu tür muhalefette baş etme yolları analiz edilecektir. Modern tarih yazıcılığı açısından kritik kaynaklar (osmanlı arşiv belgeleri, seyahatnameler, vakayinâmeler) değerlendirilecektir. Ders boyunca öğrencilerin, özgün kaynakları analiz edebilme ve tarihsel sorgulama yetenekleri geliştirilecektir. Osmanlı tarihiyle ilgili güncel akademik tartışmalar ve farklı yorum yaklaşımları tartışılacaktır. Bu ders, öğrencilere hem Osmanlı toplumunun temel dinamiklerini anlamaları hem de akademik düzeyde analiz yapma becerileri kazandırmayı amaçlamaktadır.				
Ders İçeriği	II. Mehmed'in tahta çıkışı, İstanbul'un fethi öncesi hazırlıklar ve stratejiler. İstanbul'un Fethi (1453): Kuşatma süreci, surların yıkılması ve sonuçları. Fatih Dönemi'nde Balkanlar: Fetihler, yerleşim politikaları, Bizans sonrası yönetim. Fatih devri diğer siyasi gelişmeler, Çandarlı'nın tasfiyesi ve merkezi otorite. Fatih Sultan Mehmed'in şahsiyeti ve ölümü: Karakter analizi, sonrası siyasi dönüşümler. II. Bayezid dönemi siyasi olayları, iç politika ve dış ilişkiler. II. Bayezid dönemi gelişmeleri, babadan oğula siyasi ve toplumsal aktarım. Ara Sınav – kapsam: I-7. haftalar. II. Bayezid'in ölümü ve karakter portresi değerlendirmesi. Yavuz Sultan Selim dönemi Osmanlı-Safevî münasebetleri ve seferler. İslam birliğinin Osmanlı'ya geçişi, halifeliliğin rolü ve Osmanlı'nın İslam dünyasındaki pozisyonu. Yavuz dönemi diğer gelişmeler, Selim'in ölümü ve politika değişimleri. Kanuni Dönemi ve Batı: Siyasi dengeler, Avrupa ile ilişkiler. Kanuni-Safevî ilişkileri ve diğer önemli sosyal/siyasi olaylar (1520-1574).				
Ders Veren	Dr. Öğr. Üyesi Cem GÖRÜR				
Ders Kaynakları	İsmail Hakkı Uzunçarşılı – Osmanlı Tarihi, Cilt 3/2: XVI Yüzyıl Ortasından XVI Yüzyıl Sonuna, J. W. Zinkeisen, Osmanlı İmparatorluğu Tarihi, I-VI, çev. Nilüfer Epçeli, İstanbul 2011, N. Jorga, Osmanlı İmparatorluğu Tarihi, I-V, çev. Nilüfer Epçeli, İstanbul 2005., Mustafa Cezar-Mdhat Sertoğlu vd., Mufasssal Osmanlı Tarihi, I-VI, İstanbul 1958-1972, İsmail Hami Danişmend, İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi, I-IV, İstanbul 1972, Halil İnalcık, Devlet-i 'Alîyye, I-IV, İstanbul 2016., Halil İnalcık, Osmanlı İmparatorluğu Klasik Çağ (1300-1600)				

Hafta	Konu
1	Fatih Sultan Mehmed'in saltanatının ilk yılları ve İstanbul'un fethi
2	İstanbul'un Fethi Akabinde Fatih Sultan Mehmed'in Siyasî ve Askerî Faaliyetleri
3	İstanbul'un Fethi Akabinde Fatih Sultan Mehmed'in Siyasî ve Askerî Faaliyetler
4	Fatih'in İmparatorluğun Teşkilatlanmasına Dönük Faaliyetleri ve İstanbul'un İmarı
5	II. Bâyezid Devrinin Siyasî ve Askerî Faaliyetleri
6	Yavuz Sultan Selim'in Taht Mücadelesi ve Safevîlerle Mücadele
7	Memlüklerle Mücadele, Yavuz Sultan Selim'in Diğer Faaliyetleri
8	Ara Sınav
9	Kanunî Sultan Süleyman'ın Saltanatının İlk Yılları
10	Kanunî Sultan Süleyman Devrinde Avrupa'da Osmanlı-Habsburg Rekabeti
11	Kanunî Sultan Süleyman Devri Osmanlı-Safevî İlişkileri
12	Kanunî Sultan Süleyman Devri Akdeniz ve Hint Okyanusu Politikaları
13	Kanunî Sultan Süleyman'ın Son Yılları, Vefatı ve Şahsiyeti
14	II. Selim Devri Siyasî ve Askerî Faaliyetleri

Ders İş Yükü	Çalışma Türü / Öğretim Metotlar	Süresi (Saat)	Sayısı
Dinleme ve anlamlandırma	Ders	14	3
Dinleme ve anlamlandırma, gözlem/durumları işleme, eleştirel düşünme, soru geliştirme	Tartışmalı Ders	12	2
Araştırma – yaşam boyu öğrenme, yazma, okuma, Bilişim	Sınıf Dışı Çalışma	14	3
Önceden planlanmış özel beceriler	Özel Destek / Yapısal Örnekler	14	2
Önceden planlanmış özel beceriler	Vaka Çalışması	12	1
Ara Sınav 1		1	1
Kısa Sınav 1		1	1
Final		1	1
Ders İş Yükü:		151	
AKTS (Ders İş Yükü / 25.5):		5,92	

Program Çıktıları	
1	Tarihi olayları anlamak için kronolojinin ve salt anlatının yeterli olmayacağını, farklı bilim dallarının sağlayacağı imkânlardan yararlanmak gerektiğinin farkına varmıştır.
2	Alanıyla ilgili yapılmış herhangi bir araştırmanın özgün ve bilimsel yeterlilikte bir çalışma olup olmadığı tayin edebilir.
3	Tarih disiplini ile ilgili konularda uzman ya da bilgisi olmayan dinleyicileri bilgilendirir, onlara elde ettiği bulgularla ilgili düşüncelerini açık bir biçimde yazılı ve sözlü olarak ifade eder.
4	Sosyal bilimlerin sağladığı metodolojik ve kuramsal imkanları kullanarak tetkik, tahlil ve teşhis yapabilme yeteneğine sahiptir.
5	Sahasıyla ilgi çalışmaları yetkin bir şekilde ve inisiyatif kullanarak yapabilir.
6	Araştırmaları esnasında karşılaşılabileceği engelleri nasıl aşacağını bilir ve çözümleri uygular.
7	Çalışmaları sırasında bilimsel ahlaki değerleri bir an olsun unutmadan, bunlara sadık kalır.
8	Tarihçinin sürekli çalışması ve sahasıyla ilgili yayınları takip etmesi gerektiğini bilir. Bunları takip ederken, yeni gelişmelerden ve varılan bilimsel sonuçlardan haberdar olur. Bu sayede bilimsel heyecanını sürekli canlı tutar ve akademik körelmeye maruz kalmaz.
9	Çalışmalarının sonuçlarının sadece meslektaşlarına değil, çeşitli toplumsal kesimlere de ulaşmasını sağlar.
10	Ülkenin kültürel, medeni ve millî varlığının gelişmesi için bu sonuçları azami ölçüde kullanır.
11	Bir sosyal bilimci olduğunun farkında olarak toplumla bağlarını hem mesleki, hem de insani anlamda güçlü tutar.
12	Kaynak dillerini bilir. Tarih alanında yapılmış güncel araştırmaları takip ederek yeterli düzeyde anlayabilir ve meslektaşları ile iletişim kurabilecek düzeyde yabancı dil bilgisine sahip olmayı amaç edinir.
13	Tarih alanının gerektirdiği bilgisayar yazılımı ve donanımı bilgisine sahiptir; bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanır.
14	Tarih metodolojisini kullanarak, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, yorumlama ve sentez yapma becerilerine sahiptir ve alanıyla ilgili çalışmaları bağımsız veya ortak çalışma olarak yürütebilir.

Ders Öğrenme Çıktısı - Program Çıktıları (1 -5 Puan Aralığı)

Ders Öğrenme Çıktısı	PÇ													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Osmanlı Devleti'nin 1453–1574 arasındaki siyasi, askeri ve idari gelişmelerini açıklayabilir.	5	4	5	4	5	5	4	4	5	3	3	4	5	3
Fatih Sultan Mehmed'den Kanuni Sultan Süleyman'a kadar olan dönemde Osmanlı'nın iç ve dış politikasındaki değişimleri analiz edebilir.	5	4	5	4	5	4	5	5	5	5	4	5	3	5
16. yüzyıl Osmanlı toplum yapısını; ekonomik, dini ve kültürel yönleriyle değerlendirebilir.	5	3	4	5	5	5	3	4	5	5	5	4	5	5
Dönemin temel kaynakları (kronikler, arşiv belgeleri, sefaretnameler vb.) aracılığıyla Osmanlı tarih yazımına katkıda bulunabilir.	5	5	5	5	5	5	5	4	5	4	5	4	5	4
Osmanlı'nın klasik döneminde (1453–1574) Avrupa ve İslam dünyasıyla olan ilişkilerini tarihsel bağlamda karşılaştırmalı olarak yorumlayabilir.	4	5	5	5	4	4	5	4	5	4	5	4	5	4
Ortalama Değer	4,8	4,2	4,8	4,6	4,8	4,6	4,4	4,2	5	4,2	4,4	4,2	4,6	4,2